

ชื่อโดเมนภาษาไทย .คอม .ธุรกิจ .พาณิชย์ .คำ ?

ดร.พิรุมา พันธ์ทวี

พฤศจิกายน 2543

บางท่านอาจได้รับทราบข่าวมาบ้าง ถึงบริการจดทะเบียนชื่อโดเมนภาษาไทยซึ่งเริ่มมีการให้บริการเป็นครั้งแรกเมื่อประมาณเดือนธันวาคมปีที่แล้ว ก่อนหน้านี้ชื่อโดเมนจะมีได้เฉพาะในภาษาอังกฤษ (คือสะกดด้วยตัวอักษร a,b,c,...) เท่านั้น โดยแต่ละประเทศจะมีหน่วยงานรับผิดชอบจดทะเบียนชื่อโดเมนของสัญชาติตนแต่เพียงแห่งเดียว ตัวอย่างคือ ชื่อโดเมนสัญชาติไทย คือที่ลงท้ายด้วย .th เช่น school.net.th, nitc.go.th, nectec.or.th ก็ต้องผ่านการจดทะเบียนกับหน่วยงานที่ใช้ชื่อว่า ทีเอชนิก (THNIC หรือไทยนิค) ทั้งสิ้น เช่นเดียวกับชื่อโดเมนสัญชาติญี่ปุ่น คือที่ลงท้ายด้วย .jp ก็ต้องจดกับเจฟนิค (JPNIC หรือแจแปนนิค) ส่วนชื่อโดเมนสัญชาติเกาหลี คือลงท้ายด้วย .kr ก็ต้องจดกับเคอาร์นิค (KRNIC หรือโคเรียนนิค) เท่านั้น

การมีหน่วยงานรับผิดชอบแต่เพียงแห่งเดียวสำหรับชื่อโดเมนสัญชาติหนึ่ง ๆ เป็นการรับประกันว่าจะไม่มีการจดชื่อโดเมนซ้ำซ้อน เช่น หากนายกอ สกุลช่าง ได้จดทะเบียนชื่อโดเมนในประเภทบุคคลกับทีเอชนิก โดยใช้ชื่อโดเมนว่า naikoh.in.th ไปแล้ว นายกอ สกุลคำ ก็จะสามารถขอจดทะเบียนชื่อโดเมนว่า naikoh.in.th ได้อีก ที่เป็นดังนี้เพราะทีเอชนิกจะรวบรวมชื่อโดเมนที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วทั้งหมดไว้ในฐานข้อมูล และการขอจดทะเบียนชื่อโดเมนใหม่จะต้องผ่านขั้นตอนการตรวจเช็คจากฐานข้อมูลนั้นว่าชื่อโดเมนที่ขอจดไม่ซ้ำกับที่มีอยู่แล้ว การจดทะเบียนชื่อโดเมนซ้ำซ้อนนับเป็นข้อผิดพลาดที่ร้ายแรงมากหากเกิดขึ้น เพราะในระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งเชื่อมโยงกันทั้งหมดนี้ ชื่อโดเมนหนึ่งชื่อจะต้องนำไปสู่ IP Address (คือเลขที่อยู่ของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงอยู่บนอินเทอร์เน็ต) เพียงหนึ่งเดียว หากชื่อโดเมนชื่อเดียวกันแต่ชี้ไปสู่อำนาจ IP Address ต่างเลขกัน ระบบก็จะเกิดความสับสนว่าผู้ใช้ต้องการไปยังที่ใดกันแน่

ในปัจจุบัน การบริหารดูแลอินเทอร์เน็ตทั่วโลกนั้น กระทำโดยหน่วยงานเอกชนไม่มุ่งผลกำไรที่ใช้ชื่อว่า Internet Corporation for Assigned Names and Numbers หรือที่นิยมเรียกโดยย่อว่า ไอแคน (ICANN) ซึ่งมีสมาชิกจากหลากหลายประเทศทั่วโลก บุคคลหรือหน่วยงานใดๆ ที่สนใจก็สามารถสมัครเป็นสมาชิกไอแคนได้ โดยสมาชิกเหล่านี้มีสิทธิ์มีเสียงที่จะเลือกผู้แทนเข้าทำหน้าที่ในกลุ่มผู้บริหารของไอแคนอีกทีหนึ่ง การบริหารดูแลระบบชื่อโดเมน (Domain Name Server, DNS) ก็เป็นส่วนหนึ่งของงานของไอแคนเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ลักษณะของแบบแผนทางเทคโนโลยี (technical protocol) ที่ไอแคนใช้อยู่ในปัจจุบัน ทำให้ระบบของชื่อโดเมนที่ไอแคนดูแลควบคุมอยู่ สามารถรองรับได้เฉพาะตัวสะกดภาษาอังกฤษเท่านั้น การให้บริการจดชื่อโดเมนที่ใช้ตัวอักษรของภาษาอื่น ๆ ซึ่งเกิดขึ้นแล้วในหลายภาษา เช่น จีน เกาหลี และไทย เป็นต้น เป็นบริการที่ยังอยู่นอกระบบของไอแคน หน่วยงานหลายหน่วยงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก มีความต้องการที่จะพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถรองรับการจดทะเบียนชื่อโดเมนในภาษาประจำชาติได้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่คนในประเทศตนที่ไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษ เป็นวิธีการ

หนึ่งที่จะช่วยขยายฐานการใช้อินเทอร์เน็ตไปสู่ประชาชนจำนวนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การมีชื่อโดเมนที่สะกดด้วยภาษาประจำชาติ ถือว่าเป็นเพียงส่วนประกอบชิ้นเล็กๆ ชิ้นหนึ่ง ส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งกว่านี้คือการสร้างเว็บไซต์ในภาษาประจำชาติซึ่งมีเนื้อหาสาระที่มีประโยชน์

จากเหตุที่ว่า การให้บริการจดทะเบียนชื่อโดเมนในภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ยังเป็นบริการที่อยู่นอกระบบของไอแคน การบริการรูปแบบใหม่นี้จึงมีลักษณะเป็นอิสระ หมายความว่า ในประเทศหนึ่งๆ การรับจดทะเบียนชื่อโดเมนในภาษาของตนสามารถกระทำโดยผู้ใดก็ได้ที่มีเทคโนโลยีพร้อมจะให้บริการ ซึ่งในแต่ละภาษาก็อาจมีผู้ที่สามารถให้บริการมากกว่า 1 ราย การที่มีหลายหน่วยงานให้บริการแบบเดียวกันแต่เป็นอิสระจากกัน สามารถก่อให้เกิดผลเสียที่สำคัญ 2 ข้อคือ

- ข้อที่ 1 อาจมีการจดชื่อโดเมนซ้ำซ้อน
- ข้อที่ 2 ชื่อโดเมนที่ให้อาจมีในหลากหลายรูปแบบ

ผลเสียของการจดชื่อซ้ำซ้อนมีการกล่าวถึงไปแล้ว ส่วนข้อเสียของการมีชื่อโดเมนในหลายรูปแบบก็คือความสับสนสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และการเสียประโยชน์สำหรับเจ้าของชื่อโดเมน เพื่ออธิบายให้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น คงต้องใช้การสมมุติเป็นตัวอย่างต่อไปนี้

สมมุติว่า ในประเทศไทยมีผู้ให้บริการจดทะเบียนชื่อโดเมนภาษาไทย 4 ราย แต่ละรายก็กำหนดรูปแบบของชื่อโดเมนต่างๆ กันไป เช่น .คอม .ธุรกิจ .พาณิชย์ .คำ สำหรับชื่อโดเมนประเภทเดียวกัน ซึ่งในที่นี้คือสำหรับบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ที่ดำเนินการเพื่อผลกำไร หากบริษัท ขายดี จำกัด จดทะเบียนชื่อโดเมนกับผู้ให้บริการรายที่ 1 ก็อาจจะใช้ชื่อโดเมนว่า ขายดี.คอม ถ้าจดกับรายที่ 2, 3, หรือ 4 ก็อาจกลายเป็น ขายดี.ธุรกิจ ขายดี.พาณิชย์ หรือ ขายดี.คำ ตามลำดับ แล้วแต่ละจะเลือกจดกับรายใด ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ต้องการเข้าไปสู่เว็บไซต์ของบริษัท ขายดี ก็จะต้องจำให้ได้ว่า บริษัท ขายดี นั้นจดชื่อโดเมนในรูปแบบใดแน่ จาก 4 รูปแบบที่เป็นไปได้ ในทางเดียวกัน สำหรับชื่อโดเมนของสถาบันการศึกษา ผู้ให้บริการทั้ง 4 ราย ก็อาจกำหนดรูปแบบเป็น .ศึกษา .โรงเรียน .การศึกษา .รร ผลก็คือ ผู้ใช้จะต้องจำรูปแบบของชื่อให้ถูกต้องสำหรับชื่อโดเมนของแต่ละบริษัทห้างร้าน องค์กร สถาบันการศึกษา หน่วยราชการ ฯลฯ ตามแต่ว่าหน่วยงานเหล่านั้นเลือกจดชื่อโดเมนกับผู้ให้บริการรายใด แต่หากบริษัทห้างร้าน หรือหน่วยงานเหล่านั้นต้องการที่จะอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต หน่วยงานเหล่านั้นก็ต้องยอมเสียค่าบริการซ้ำซ้อนโดยจดทะเบียนชื่อโดเมนกับผู้ให้บริการทุกราย เพื่อให้ชื่อโดเมนของตนปรากฏอยู่ในทุกรูปแบบที่เป็นไปได้ ซึ่งกรณีเช่นนี้เป็นการเสียผลประโยชน์สำหรับเจ้าของชื่อโดเมนที่จะต้องยอมเสียค่าบริการให้กับผู้ให้บริการจดทะเบียนทุกรายไป แทนที่จะเลือกจดทะเบียนกับเพียงรายเดียว

การแก้ไขผลกระทบทั้ง 2 ข้อที่กล่าวถึงข้างต้น คือการจดชื่อโดเมนซ้ำซ้อน กับการมีรูปแบบชื่อโดเมนหลากหลายอย่างนั้น สามารถทำได้โดย

- ข้อที่ 1 จัดตั้งฐานข้อมูลกลางเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลการจดทะเบียนของผู้ให้บริการทุกรายเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้ให้บริการหนึ่งๆ สามารถจะตรวจเช็คชื่อโดเมนที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วไม่ว่าจะเป็นกับรายใดได้จากฐานข้อมูลกลางนี้ โดยฐานข้อมูลนี้อาจมีกลไกอัตโนมัติที่เตือนหรือปฏิเสธชื่อโดเมนที่ซ้ำซ้อนด้วยก็ได้

- ข้อที่ 2 กำหนดมาตรฐานกลางสำหรับรูปแบบชื่อโดเมนที่ควรเป็นสำหรับชื่อโดเมนแต่ละประเภท ซึ่งหากมีการกำหนดมาตรฐานกลางซึ่งผู้ให้บริการทุกรายต่างก็กระทำตามแล้ว ผู้ต้องการจดทะเบียนชื่อโดเมนก็สามารถที่จะเลือกจดกับผู้ให้บริการรายหนึ่งรายใดก็ได้ ตามแต่ว่ารายไหนจะให้บริการได้ดีกว่า ใช้เทคโนโลยีที่ดีกว่า หรือ ราคาถูกกว่า เป็นต้น

ในปัจจุบัน ผู้ให้บริการจดทะเบียนชื่อโดเมนภาษาไทยมีแล้ว 2 ราย และอาจมีมากกว่านี้ในอนาคต ประเด็นปัญหาการขาดความเชื่อมโยงของข้อมูลการจดทะเบียนระหว่างผู้ให้บริการต่างราย และการขาดมาตรฐานกลางสำหรับรูปแบบชื่อโดเมน เป็นประเด็นปัญหาที่หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) เนคเทค คณะอนุกรรมการด้านนโยบายด้านอินเทอร์เน็ตสำหรับประเทศไทย ผู้ให้บริการจดทะเบียนชื่อโดเมน ฯลฯ เล็งเห็นและต้องการที่จะป้องกันแก้ไข ในระหว่างนี้ก็ได้รับความร่วมมือ ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ เพื่อที่จะดำเนินการในเรื่องการกำหนดมาตรฐานชื่อโดเมนภาษาไทย และการตั้งฐานข้อมูลกลาง ความสำเร็จและผลของการดำเนินการจะได้มีการรายงานให้ทราบต่อไป

- - - - -